

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a náležitostech a způsobu vedení evidence investičního zprostředkovatele

A. OBECNÁ ČÁST

a) Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (malá RIA)

1. DŮVOD PŘEDLOŽENÍ

Předkládaný návrh vyhlášky je vypracován v souvislosti se změnou zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, provedenou zákonem č. 230/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon“), ke které došlo při transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů (dále jen „směrnice MiFID“).

1.1 Název

Vyhláška o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a náležitostech a způsobu vedení evidence investičního zprostředkovatele.

1.2 Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

Vyhláška o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a náležitostech a způsobu vedení evidence investičního zprostředkovatele (dále též „vyhláška“) je navrhována v mezích zmocnění, jež je upraveno v § 199 odst. 2 k provedení § 13 odst. 3 a § 32 odst. 8 zákona.

Ustanovení § 13 odst. 3 zákona je transpozicí ustanovení čl. 51 odst. 1 a 3 směrnice Komise 2006/73/ES, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice.

Způsob vedení a náležitosti deníku obchodníka a evidence investičního zprostředkovatele jsou v současnosti upraveny vyhláškou č. 261/2004 Sb., o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a zásadách pro vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele.

Novela zákona¹ v souvislosti s transpozicí směrnice MiFID přinesla určité změny a zpřesnění v ustanoveních týkajících se deníku obchodníka a částečně změnila též zmocňovací ustanovení² pro Českou národní banku k vydání prováděcího předpisu.

Nově má prováděcí předpis stanovit způsob vedení a náležitosti deníku obchodníka s cennými papíry v návaznosti na přímo použitelné Nařízení Komise (ES) č. 1287/2006, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o evidenční povinnosti investičních podniků, hlášení obchodů, transparentnost trhu, přijímání finančních nástrojů k obchodování a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice, upravující minimální požadavky na vedení záznamů o zákaznických pokynech

¹ Zákon č. 230/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

² § 13 odst. 3 zákona

a obchodech³ (dále jen „prováděcí nařízení ke směrnici MiFID) a taktéž s ohledem na prováděcí směrnici Evropské komise ke směrnici MiFID – směrnice Komise 2006/73/ES⁴, konkrétně ustanovení čl. 51 odst. 2 a 3. Nepřímý vliv na způsob vedení a náležitosti deníku obchodníka má i nová úprava hlášení obchodů pro mezinárodní výměnu informací. Obsah informací o uzavřených obchodech zasílaných České národní bance je z velké části harmonizován prováděcím nařízením ke směrnici MiFID, které vyžaduje, aby v záznamech o zákaznických pokynech a obchodech byly zachyceny údaje⁵, které jsou zároveň součástí hlášení obchodů⁶.

Novela zákona zasahuje i do vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele. Rozsah informační povinnosti vůči České národní bance je upraven v § 32 odst. 5 a 7 zákona (investiční zprostředkovatel vede evidenci přijatých a předaných pokynů týkajících se investičních nástrojů a informuje o nich Českou národní banku).

V souvislosti s uvedenými změnami zákona a s přihlédnutím k praktickým zkušenostem se zpracováním informací v rámci dohledu nad kapitálovým trhem, připravila Česká národní banka novou podzákonnou úpravu deníku obchodníka s cennými papíry a evidence investičního zprostředkovatele.

Vzhledem k rozsahu navrhovaných změn a přehlednosti nové úpravy byla zvolena varianta vydání nové vyhlášky, nikoliv novelizace stávajícího předpisu.

Záměrem nové vyhlášky není kompletně změnit podobu evidence v deníku obchodníka, ale pouze upravit a doplnit okruh údajů, které v něm budou povinně vedeny a následně též předkládány České národní bance v rámci informační povinnosti.

Novou vyhláškou bude deník obchodníka s cennými papíry doplněn o

- informace vyžadované v souvislosti s novelou zákona o podnikání na kapitálovém trhu,
- informace nezbytné pro řádný a efektivní výkon dohledu nad kapitálovým trhem.

Promítnutí změněného rozsahu a obsahu povinností obchodníků s cennými papíry vyžaduje zavedení nových popř. úpravu stávajících údajů v deníku obchodníka. Nově se do deníku obchodníka zavádí kategorie zákazníka podle směrnice MIFID, údaje o době zveřejnění limitního pokynu nebo údaj o požadavku na nezveřejnění limitního pokynu. Do kategorie změn souvisejících se směrnicí MiFID patří údaje v deníku, které odpovídají údajům pro mezinárodní výměnu informací o uzavřených obchodech (tzv. TREM); u těchto údajů dochází k úpravě formátu, která jednak umožňuje vzájemnou kombinaci údajů z těchto zdrojů a zároveň předchází vzniku rozdílů při reportování obchodníkem s cennými papíry.

Bez ohledu na výše uvedené změny vyvolané směrnicí MiFID ukazují praktické zkušenosti s vedením evidence v deníku obchodníka a jejím využíváním při výkonu dohledu na potřebu upravit způsob, kterým jsou některé situace zaznamenávány. V nutných případech zahrnuje změna způsobu evidence i přidání nového údaje, který dosud v deníku veden nebyl. Tato upřesnění a doplnění ve svém souhrnu vedou ke

---

³ Konkrétně je upraveno v čl. 7 a 8 prováděcího nařízení ke směrnici MiFID

⁴ Směrnice Komise 2006/73/ES ze dne 10. srpna 2006, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice.

⁵ Body 2, 3, 4, 6 a 16 až 21 přílohy č. 1, tabulky č. 1 prováděcího nařízení k MiFID

⁶ § 15t zákona – obchodník s cennými papíry informuje ČNB o uzavřených obchodech s kótovanými investičními nástroji. Informace jsou dále vyměňovány mezi členy Výboru evropských regulátorů trhů s cennými papíry (CESR) v rámci tzv. TREM – Transaction Reporting Exchange Mechanism.

shromáždění informací, které umožňují relativně spolehlivě vyhodnotit případné porušení některé sledované povinnosti. Některé z doplněných údajů postihují i situace, ke kterým dochází při zpracování pokynů spíše výjimečně (například údaje o zrušení pokynu), nicméně pokud nejsou přesně zaznamenány, mohou vést k zbytečným falešným zjištěním (neprovedení pokynu zákazníka ač zdánlivě proveden být mohl) nebo dokonce k vyloučení sledování některé povinnosti jako takové (manipulace trhu rušenými pokyny).

Přílohu vyhlášky tvoří seznam položek, které by měl obsahovat deník obchodníka se stručným popisem jednotlivých polí.

Samotná vyhláška bude po svém vydání doplněna návody a příklady, které pomohou dotčeným subjektům správně implementovat novou úpravu.

Vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele bude vyhláškou požadováno ve struktuře, která bude obdobná deníku obchodníka v části věnované pokynům, informacím o osobách a částečně o investičních nástrojích. Součástí evidence investičního zprostředkovatele budou pokyny, které jsou smlouvou, na jejichž základě jsou podávány pokyny k nákupu, prodeji nebo jinému převodu investičního nástroje.

2. NÁVRH VARIANT ŘEŠENÍ

2.1 Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“

Navrhovaná právní úprava je v souladu s novelou zákona, kterou došlo k transpozici příslušných ustanovení směrnice MiFID. Nová vyhláška stanovuje způsob vedení a náležitosti deníku obchodníka a způsob vedení a náležitosti evidence investičního zprostředkovatele.

Nulová varianta, tzn. nevydání prováděcího předpisu a ponechání v platnosti dosavadní vyhlášky, by měla za následek zejména nemožnost efektivního dohledu nad kapitálovým trhem prostřednictvím automatizovaného systému. Česká právní úprava by navíc neimplementovala některé požadavky směrnice MiFID.

2.2 Dotčené subjekty

Nová vyhláška se vztahuje na obchodníky s cennými papíry, pobočky zahraničních obchodníků s cennými papíry a investiční zprostředkovatele.

3. VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty.

Dotčené subjekty již v současnosti vedou deník obchodníka, popř. evidenci investičního zprostředkovatele. Navrhovaná vyhláška bude mít dopad zejména na úpravu stávajících informačních systémů, které bude nutno přizpůsobit novým požadavkům. Lze tedy objektivně předpokládat zvýšené náklady na straně dotčených subjektů. Dle provedené veřejné konzultace, lze očekávat náklady na straně obchodníků s cennými papíry na cca 15 až 20 mil. Kč⁷. Náklady budou závislé na rozsahu poskytovaných služeb. V oblasti administrativní zátěže neočekáváme její zvýšení, naopak záměrem nové úpravy deníku

---

⁷ Zdroj: AKAT ČR

obchodníka s cennými papíry je optimalizovat informační povinnosti dotčených subjektů⁸, což v konečném důsledku může znamenat organizační a časové úspory.

U investičních zprostředkovatelů si sice úprava evidence vyžádá výrazně menší rozsah, ale taktéž to bude znamenat jednorázové zvýšení regulatorních nákladů. Na investiční zprostředkovatele jsou obecně kladeny menší regulatorní požadavky, takže ani v tomto sektoru neočekáváme zvýšení administrativní zátěže.

3.2 Konzultace

Návrh vyhlášky byl v souladu s Dohodou o spolupráci při přípravě návrhů vnitrostátních právních předpisů týkajících se finančního trhu a dalších předpisů, které se dotýkají působnosti stran dohody ze dne 2. 5. 2006, konzultován s Ministerstvem financí České republiky a dále asociacemi sdružujícími obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele.

V rámci konzultace byla jak asociacemi sdružujícími obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele, tak Ministerstvem financí vnesena řada podnětů, které byly na společných jednáních projednány. Mezi zásadní otázky patřila problematika účinnosti vyhlášky, dále rozsahu vyžadovaných informací a též konkrétního způsobu zaznamenání transakcí do deníku obchodníka.

K problematice účinnosti bylo asociacemi požadováno, aby vyhláška vyšla ve Sbírce zákonů co nejrychleji, neboť veškeré přípravy na úpravy informačních systémů jsou prováděny až po existenci finální verze legislativy. Česká národní banka vzala tuto připomínku na vědomí a snaží se, v rámci možností, urychlit legislativní proces.

Asociace dotčených subjektů dále namítaly, že některé položky nově navrhovaného deníku obchodníka nemají k dispozici nebo si jejich získání vyžádá nepřiměřené náklady. Českou národní bankou byly jednak některé položky odstraněny a jednak bylo zástupcům asociací vysvětleno, že přidáním některých zdánlivě duplicitních položek dojde k odstranění jiných informačních povinností. Toto bylo v obecné rovině obchodníky s cennými papíry hodnoceno pozitivně.

K podnětům a připomínkám ke konkrétnímu způsobu zaznamenání transakcí byly pro deník obchodníka vypracovány pokyny, které kromě detailního popisu konkrétních položek obsahují i příklady zápisu transakcí.

Návrh vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

4. NÁVRH ŘEŠENÍ

4.1 Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Tzv. „nulová varianta“, tedy nenavržení nového právního předpisu, není vhodná. Je možná pouze za předpokladu akceptování dlouhodobě nevyhovujícího stavu evidence v deníku obchodníka, a tím i snížené efektivity automatizovaného zpracování deníku obchodníka na straně ČNB.

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem. Vyhláška je navrhována v mezích zmocnění, jež je upraveno v § 199 odst. 2 k provedení § 13 odst. 3 a § 32 odst. 8 zákona.

---

⁸ Blíže viz novela vyhlášky č. 605/2006 Sb., o informačních povinnostech obchodníka s cennými papíry

Návrh vyhlášky zohledňuje jak změny související s novými právními předpisy, tak i změny plynoucí ze zkušeností s dosavadní vyhláškou. Obchodníci s cennými papíry a investiční zprostředkovatelé jsou dle dosavadních předpisů povinni vést deník obchodníka, resp. evidenci přijatých a předaných pokynů. Návrh vyhlášky upřesňuje a doplňuje některé požadavky na tuto evidenci tak, aby byla v maximální možné míře harmonizována i s jinými informačními povinnostmi obchodníků s cennými papíry a povinnostmi investičních zprostředkovatelů.

Vzhledem k zmocňovacímu ustanovení v zákoně, které prakticky a priori vylučuje další možné varianty řešení, a vzhledem k nevhodnosti ponechání stávající úpravy (tzv. „nulová varianta“), je navrhovaná vyhláška jediným vhodným řešením.

4.2 Implementace a vynucování

Implementace vyhlášky nevyžaduje zásadní změny činnosti dotčených subjektů ani České národní banky při výkonu dohledu podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

Respektování právní úpravy je zajištěno podle povahy věci prostředky správní kontroly a dozoru, správního řízení a správního soudnictví.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

4.3 Přezkum účinnosti

Navrhuje se účinnost k 1. dubnu 2010.

Současně se navrhuje zrušení dosavadní vyhlášky č. 261/2004 Sb. o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a zásadách pro vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele, ve znění vyhlášky č. 221/2005 Sb.

4.4 Kontakty a prohlášení schválení hodnocení dopadů

Petr Gavlas

Odbor regulace finančního trhu

Sekce regulace a analýz finančního trhu

Česká národní banka

Tel.: + 420 22441 2098

E-mail: petr.gavlas@cnb.cz

b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání, s právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem.

Vyhláška je navrhována v mezích zmocnění, jež je upraveno v § 199 odst. 2 k provedení § 13 odst. 3 a § 32 odst. 8 zákona.

Předkládaný návrh vyhlášky vychází z dosavadní vyhlášky č. 261/2004 Sb., o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a zásadách pro vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele, ve znění vyhlášky č. 221/2005 Sb., která bude touto vyhláškou zrušena a ze změn vyplývajících z transpozice směrnice MiFID, prováděcí směrnice Komise 2006/73/ES a adaptace českého právního řádu k prováděcímu nařízení.

Předkládaný návrh vyhlášky je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a je slučitelný s právem Evropské unie, zejména se směrnicí MiFID.

Navrhovaná právní úprava není upravena mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Vyhláška stanoví v souladu se zmocňovacími ustanoveními zákona předmět úpravy.
Předmětem úpravy je

1. způsob vedení a náležitosti deníku obchodníka s cennými papíry a
2. náležitosti a způsob vedení evidence investičního zprostředkovatele.

K § 2

Ustanovení § 2 stanovuje náležitosti deníku obchodníka s cennými papíry, resp. odkazuje na přílohu vyhlášky, která obsahuje konkrétní náležitosti a jejich stručný popis. Náležitosti deníku obchodníka jsou určeny s ohledem na čl. 7 a 8 prováděcího nařízení a čl. 51 odst. 2 a 3 směrnice Komise 2006/73/ES, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice.

Aby bylo zamezeno duplicitě při evidování informací o pokynech a obchodech, byla vytvořena samostatná evidence investičních nástrojů a osob, které jsou obchodníkem s cennými papíry využívány pro identifikaci v informacích o pokynech a obchodech.

K § 3

Ustanovení § 3 stanovuje náležitosti evidence investičního zprostředkovatele, resp. odkazuje na přílohu k vyhlášce, která obsahuje konkrétní náležitosti evidence a jejich stručný popis.

K § 4

Deník obchodníka s cennými papíry i evidence investičního zprostředkovatele budou, stejně jako dosud, vedeny v elektronické podobě, přičemž pro deník obchodníka platí přísnější režim, který vyžaduje, aby systém automaticky zaznamenával čas vložení a změny údajů s identifikací osoby, která změnu provedla.

Obchodník s cennými papíry bude povinen zajistit možnost pořízení výstupu z deníku obchodníka v elektronické podobě, a to ve struktuře, která bude určena vyhláškou č. 605/2006 Sb. o některých informačních povinnostech obchodníka s cennými papíry.

Investiční zprostředkovatel taktéž zajistí možnost pořízení výstupu z jím vedené evidence. Na rozdíl od obchodníka s cennými papíry však investiční zprostředkovatel nezasílá data České národní bance a vyhláška tedy přímo určuje podobu výstupu z evidence investičního zprostředkovatele (hodnoty polí, způsob vyplnění konkrétních položek).

K § 5

Zrušuje se dosavadní vyhláška č. 261/2004 Sb., o náležitostech a způsobu vedení deníku obchodníka s cennými papíry a zásadách pro vedení evidence přijatých a předaných pokynů investičního zprostředkovatele, ve znění vyhlášky 221/2005 Sb.

K § 6

Vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2010.

K příloze č. 1

Příloha určuje náležitosti deníku obchodníka s cennými papíry. Náležitosti jsou pro přehlednost rozděleny do čtyř oblastí tak, jak budou součástí výstupu z deníku obchodníka

dle vyhlášky č. 605/2006 Sb., o některých informačních povinnostech obchodníka s cennými papíry. Příloha samotná neurčuje konkrétní strukturu evidovaných informací. Je na obchodníkovi s cennými papíry, jakým způsobem eviduje požadované informace ve svých systémech.

Pro přehlednost a úplnost je příloha uvedena včetně údajů vyžadovaných přímo použitelným prováděcím nařízením ES č. 1287/2006. Některé pojmy uvedené v čl. 7 a 8 tohoto předpisu nejsou dostatečně konkrétní, považujeme tedy za vhodné zmínit je v příloze vyhlášky a doplnit je o stručný popis.

K příloze č. 2

Příloha určuje náležitosti evidence přijatých a předaných pokynů investičních zprostředkovatelů. Náležitosti jsou stanoveny dostatečně konkrétně tak, aby výstup z evidence odpovídal této struktuře.

K příloze č. 3

Příloha určuje náležitosti evidence pokynů, které jsou smlouvou týkající se poskytovaných investičních služeb investičním zprostředkovatelem. Náležitosti jsou stanoveny dostatečně konkrétně tak, aby výstup z evidence odpovídal této struktuře.